

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 23. rujna 2026.
(OR. en)

2025/0380(COD)

PE-CONS 47/26

CLIMA 354
ENV 820
ENER 443
TRANS 453
COMPET 843
ECOFIN 900
CODEC 1310

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Odluke (EU) 2015/1814 u pogledu rezerve za stabilnost tržišta za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA (EU) 2026/...

od ...

**o izmjeni Odluke (EU) 2015/1814
u pogledu rezerve za stabilnost tržišta
za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

¹ SL C, C/2026/1968, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1968/oj>.

² Stajalište Europskog parlamenta od 15. rujna 2026. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od

budući da:

- (1) Pariški sporazum, donesen 12. prosinca 2015. na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („Pariški sporazum”)³, stupio je na snagu 4. studenog 2016. Stranke Pariškog sporazuma dogovorile su se da će zadržati povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da će ulagati napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju.
- (2) Zaključcima Europskog vijeća od 12. prosinca 2019. podržava se cilj postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma.

³ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

- (3) Odlukom (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ uspostavljena je rezerva za stabilnost tržišta kojom se ublažava rizik od neravnoteže između ponude i potražnje povezane s početkom sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore uvedenog Direktivom (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ te ga čini otpornijim na tržišne šokove.
- (4) Provedene analize očekivanog funkcioniranja rezerve za stabilnost tržišta, uzimajući u obzir novije informacije, upućuju na to da bi ciljane izmjene nekih parametara doprinijele predvidljivosti tržišta i stabilnosti kretanja cijena u prvim godinama novog sustava trgovanja emisijama.

⁴ Odluka (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (SL L 264, 9.10.2015., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj>).

⁵ Direktiva (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije (SL L 130, 16.5.2023., str. 134., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj>).

- (5) Postizanje klimatskih ciljeva Unije zahtijevat će da se znatna javna i privatna ulaganja na razini Unije i država članica namijene mjerama klimatske i energetske tranzicije u zgradama i cestovnom prometu, uz predviđene dodatne potrebe za zelenim ulaganjima do 2030. Dopunske nacionalne mjere trebale bi pratiti sustav trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore. Time bi se kućanstvima i korisnicima usluga prometa omogućio da djelotvorno odgovore prelaskom na alternative za čisto grijanje i čisti cestovni promet. U skladu s člankom 30.d stavkom 6. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶ države članice trebale bi prihode od dražbi iz trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore potrošiti na svrhe povezane s klimom i energijom utvrđene za postojeći sustav trgovanja emisijama, dajući prednost djelatnostima koje mogu doprinijeti rješavanju socijalnih aspekata sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore, ili za mjere posebno namijenjene rješavanju povezanih pitanja za te sektore, među ostalim za nacionalni doprinos procijenjenim ukupnim troškovima socijalnog plana za klimatsku politiku u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća⁷.

⁶ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>).

- (6) Kako bi se povećala dugoročna predvidljivost tržišta, emisijske jedinice koje su stavljene u rezervu za stabilnost tržišta za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore i koje nisu oslobođene trebale bi ostati valjane i nakon 31. prosinca 2030.
- (7) U slučaju da ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju padne ispod razine od 260 milijuna emisijskih jedinica, postupnijim i prilagodljivijim oslobađanjem emisijskih jedinica doprinijelo bi se daljnjem povećanju stabilnosti i predvidljivosti tržišta za sudionike na tržištu. Stoga bi se mehanizmom oslobađanja trebala uzeti u obzir razlika između ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju i donjeg praga.
- (8) Kako bi se dodatno poboljšala njegova reaktivnost na neopravdane fluktuacije cijena i povećala predvidljivost tržišta, trebalo bi oprezno ojačati mehanizam za povećanje stabilnosti cijena u prve tri godine sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore. To bi moglo uključivati oslobađanje veće količine emisijskih jedinica na tržištu bez odgode. Ako se taj mehanizam primijeni dvaput u istom 12-mjesečnom razdoblju, dodatno oslobađanje trebalo bi se provesti dvaput.

- (9) Sustav trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore i nacionalne mjere država članica u tim sektorima međusobno se osnažuju. Postupnim i neometanim početkom tog novog sustava trgovanja emisijama podupire se pravodobna provedba mjera država članica za postizanje klimatskog cilja Unije za 2030., čime se osigurava socijalno pravedna tranzicija i izbjegavaju neopravdani cjenovni učinci na ranjiva kućanstva i korisnike usluga prijevoza. Stoga će Komisija u svoje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi novog sustava trgovanja emisijama u kontekstu preispitivanja na temelju članka 30.i Direktive 2003/87/EZ prema potrebi uključiti temeljitu procjenu mehanizama za stabilnost cijena na temelju članka 30.h te direktive i primjene pravila rezerve za stabilnost tržišta za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore na temelju Odluke (EU) 2015/1814 kako bi se osigurali okolišni integritet i socijalna pravednost. Preispitivanjem se posebno uzima u obzir funkcioniranje mjere u vezi s prekomjernim cijenama čiji je cilj povećati sigurnost građana da cijena ugljika u početnim godinama rada tog novog sustava trgovanja emisijama neće premašiti razinu iz članka 30.h Direktive 2003/87/EZ te pitanje bi li tu mjeru trebalo nastaviti primjenjivati i nakon 2029.

(10) S obzirom na to da cilj ove Odluke, to jest jačanje rezerve za stabilnost tržišta sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore, posebno poboljšanjem reaktivnosti tog sustava i povećanjem stabilnosti tržišta, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(11) Odluku (EU) 2015/1814 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.
Izmjene Odluke (EU) 2015/1814

Odluka Komisije (EU) 2015/1814 mijenja se kako slijedi:

1. članak 1.a mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 3. druga rečenica briše se;
- (b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Komisija objavljuje ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ svake godine do 1. lipnja sljedeće godine zasebno od broja emisijskih jedinica u optjecaju iz članka 1. stavka 4. ove Odluke. Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju iz ovog članka u danoj godini jest kumulativni broj emisijskih jedinica obuhvaćenih tim poglavljem koje su izdane, umanjen za kumulativne tone verificiranih emisija obuhvaćenih tim poglavljem za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca te iste dane godine i za sve emisijske jedinice obuhvaćene tim poglavljem koje su poništene u skladu s člankom 12. stavkom 4. Direktive 2003/87/EZ. Prva objava uslijedit će do 1. lipnja 2028.”;

- (c) u stavku 5. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako je u bilo kojoj danoj godini ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju između 210 milijuna i 260 milijuna, iz rezerve se oslobađaju dodatne emisijske jedinice. Dodatna količina izračunava se tako da se od 100 milijuna oduzme dvostruka razlika između ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju i 210 milijuna. Ta dodatna količina dodaje se količini emisijskih jedinica koje države članice prodaju na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive 2003/87/EZ počevši od 1. rujna te godine.”;

- (d) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Količine koje se oslobađaju iz rezerve u skladu s člankom 30.h Direktive 2003/87/EZ dodaju se količini emisijskih jedinica obuhvaćenih poglavljem IV.a te direktive koju države članice prodaju na dražbi u skladu s člankom 30.d te direktive. U slučaju da se emisijske jedinice oslobađaju iz rezerve u skladu s člankom 30.h stavkom 2. Direktive 2003/87/EZ, količini koja se oslobađa iz rezerve dodaje se još 20 milijuna emisijskih jedinica. Količine koje se oslobađaju iz rezerve ravnomjerno se raspodjeljuju tijekom razdoblja od tri mjeseca, koje počinje najkasnije dva mjeseca nakon datuma na koji su uvjeti ispunjeni u skladu s objavom u tom pogledu u *Službenom listu Europske unije* u skladu s člankom 30.h stavkom 8. Direktive 2003/87/EZ.”;

2. u članku 3. dodaje se sljedeći stavak:

„U pogledu članka 1.a ove Odluke, pri preispitivanju iz prvog stavka ovog članka uzima se u obzir broj preostalih emisijskih jedinica uzimajući u obzir okolišni integritet i socijalnu pravednost.”.

Članak 2.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica
